

เครื่องมือคัดกรอง
“ความสามารถในการอ่านและการเขียน”
(ฉบับนักเรียน)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
ภาคเรียนที่ ๑ : กรกฎาคม ๒๕๖๔

สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ
สงวนลิขสิทธิ์

ฉบับที่ ๑ การอ่าน

คำชี้แจง (ครูอ่านคำชี้แจงให้นักเรียนฟัง)

ให้นักเรียนตอบคำถาม โดยเขียนเครื่องหมาย X ทับตัวอักษร ก. ข. ค. หรือ ง. หน้าคำตอบที่ถูกต้อง
ใช้เวลา ๓๐ นาที

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑ - ๓

มาถึงบางบรรณวิโคศ โอสุธาหนาแนนเป็นแผ่นพื้น เมื่อเคราะห์ร้ายกายเราก้เท่านี้ ล้วนนามเหน็บเจ็บเสบคับแคบใจ	ยามวิโยคยากใจให้สะอื้น ถึงสีหมื่นสองแสนทั้งแดนไตร ไม่มีที่พสุธาจะอาศัย เหมือนนกไร้รังเร่อยู่เอกรา (นิราศภูเขาทอง, สุนทรภู่)
---	---

๑. จากบทอ่านข้างต้น น้ำเสียงของผู้แต่งเป็นอย่างไร

ก. สิ้นสอน	ข. เศร้าใจ
ค. มีความสุข	ง. หวาดกลัว

๒. จากบทอ่านข้างต้น ข้อใดมีความหมายเหมือนกับ “พสุธา”

ก. ปฐพี	ข. สิงขร
ค. อัครี	ง. วลาหก

๓. “เหมือนนกไร้รังเร่อยู่เอกรา” ตรงกับสำนวนใด

ก. สิ้นไร้ไม้ตอก	ข. บุญพาวาสนาส่ง
ค. ข้าวยากหมากแพง	ง. นกน้อยทำรังแต่พอตัว

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๔ - ๕

เพื่อนกิน สิ้นทรัพย์แล้ว ทางาย หลายหมื่นมี เพื่อนตาย ถ้ายแทนซี- หายาก ผากผีไซ้	แหนงหนี มากได้ วาอาตม์ ยากแท้จักหา (โคลงโลกนิติ, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเดชาดิศร)
---	--

๔. จากบทอ่านข้างต้น สอนเกี่ยวกับเรื่องใด

ก. การคบคน	ข. ความกตัญญู
ค. การใช้คำพูด	ง. การประมาทตน

๕. จากบทอ่านข้างต้น “ผากผีไซ้” ตรงกับข้อใด

ก. ขอพึ่งพาอาศัยตลอดไป	ข. ซื่อสัตย์ต่อกันตลอดไป
ค. ทดแทนบุญคุณตลอดไป	ง. ช่วยเหลือซึ่งกันและกันตลอดไป

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๖ - ๗

เป็นคนคิดแล้วจึง อย่ามลนหลับตา เลือกสรรหมั่นปัญญา สติรอบให้	เจรจา แต่ได้ ตรงตริก ถูกแล้วจึงทำ (โคลงโลกนิติ, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเดชาดิศร)
--	---

๖. จากบทอ่านข้างต้น ให้ข้อคิดตรงกับข้อใด

- ก. สุ จิ ปุ ลิ
- ค. ศิล สมาธิ ปัญญา

- ข. คิดก่อนพูด
- ง. ผ่อนหนัก ผ่อนเบา

๗. บุคคลในข้อใด ไม่ได้ ปฏิบัติตามบทอ่านข้างต้นนี้

- ก. อ้อมคิดอย่างรอบคอบก่อนพูด
- ค. อึดแสดงออกตามความรู้สึกของตนเอง

- ข. อ้อยไตร่ตรงก่อนลงมือปฏิบัติ
- ง. อื้อตระมัดระวังคำพูดของตนเองก่อนพูด

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๘ - ๑๐

ไปเรือนท่านไซร้ออย่า พูดแต่พอควรการ ริร่ำเรียนการงาน ยากเท่ายากอย่าเศร้า	<u>เนานาน</u> กลับเหี้ย เรือนอาต มานา เสื่อมสิ้นความเพียร (โคลงโลกนิติ, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเดชาดิศร)
---	---

๘. บทอ่านนี้ ไม่ได้ กล่าวถึงในข้อใด

- ก. ความมุ่งมั่นพยายาม
- ค. การประกอบอาชีพสุจริต

- ข. การพูดให้เหมาะกับกาลเทศะ
- ง. การปฏิบัติตัวเมื่อไปบ้านผู้อื่น

๙. จากบทอ่าน “เนา” มีความหมายตรงตามข้อใด

- ก. ชม
- ค. เร่ง

- ข. รอ
- ง. อยู่

๑๐. บทอ่านข้างต้นใช้การเขียนลักษณะใด

- ก. เปรียบเทียบ
- ค. ขยายความ

- ข. ยกตัวอย่าง
- ง. เป็นเหตุเป็นผล

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑๑

“... อันว่าห้วง ไตไต ในสงสาร
จะเปรียบปาน ห่วงลูก หามีไม่
แต่ถึงห้วง ถึงรัก สักปานใด
ก็วางใจ ให้อยู่ กับครูเอย...”

(หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล)

๑๑. จากบทประพันธ์ข้างต้น ผู้แต่งให้ความสำคัญกับอะไรชัดเจนที่สุด
- ก. ครูเป็นบุคคลที่พ่อแม่ไว้วางใจ
ข. ความรักใคร่ของครูที่มีต่อศิษย์
ค. ความห่วงใยของพ่อแม่ที่มีต่อลูก
ง. ลูกย่อมต้องมีความเข้มแข็งเมื่ออยู่ห่างพ่อแม่

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑๒ - ๑๔

“...ในฤดูร้อนสุนัขที่เป็นโรคพิษสุนัขบ้าจะมีเพิ่มมากขึ้น แล้วโรคพิษสุนัขบ้าเกิดขึ้นได้
ไม่ว่าจะเป็นสุนัขหรือแมว ดังนั้นหากถูกสุนัขเป็นโรคพิษสุนัขบ้ากัดควรรีบไปพบแพทย์ เพราะหากไม่ได้
รับการรักษาย่างทันท่วงที ก็อาจมีอันตรายสูงที่สุดถึงขั้นเสียชีวิตได้...”

๑๒. คำกล่าวของที่ว่า “ดังนั้นหากถูกสุนัขเป็นโรคพิษสุนัขบ้ากัดควรรีบไปพบแพทย์” จัดอยู่ในสารประเภทใด
- ก. ข้อคิด
ข. ข้อสรุป
ค. ข้อเสนอแนะ
ง. ข้อเท็จจริง
๑๓. จากบทอ่าน เจตนาของผู้เขียนต้องการสื่อถึงอะไร
- ก. เมื่อถึงฤดูร้อนให้ระมัดระวังสุนัขและแมวบ้ากัด
ข. ห่วงใยในความปลอดภัยของผู้คนทั่วไปที่อาจจะโดนสุนัขบ้ากัด
ค. ให้ความรู้และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์และข้อปฏิบัติเมื่อถูกสุนัขบ้ากัด
ง. โรคพิษสุนัขบ้ามีอันตรายมาก ถ้าถูกสุนัขกัดต้องรีบไปฉีดวัคซีนอย่างเร่งด่วน
๑๔. ข้อใดไม่อาจสรุปได้จากบทอ่าน
- ก. โรคพิษสุนัขบ้าเกิดขึ้นได้ในทุกฤดูกาล
ข. หากนักเรียนถูกสุนัขกัดควรรีบไปพบแพทย์
ค. โรคพิษสุนัขบ้าจะเกิดขึ้นได้ทั้งกับสุนัขและแมว
ง. ผู้ที่ถูกสุนัขที่เป็นโรคพิษสุนัขบ้ากัดส่วนใหญ่จะเสียชีวิต

การประสานมือ ต่อหน้าผู้ใหญ่

ปฏิบัติในอาการที่สำรวม อาจใช้อย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

- ★ ใช้มือซ้ายหงาย มือขวาคว่ำทับ หรือมือขวาหงายมือซ้ายคว่ำทับ
- ★ ใช้มือทั้งสองคว่ำทับกัน จะเป็นมือใดทับมือใดก็ได้
- ★ สอดนิ้วระหว่างช่องนิ้วของแต่ละมือ คล้ายการประนมมืออย่างหลวมๆ

LINE @วัฒนธรรม
f กรมส่งเสริมวัฒนธรรม
www.culture.go.th

ไทย สร้างบุคลิกภาพที่งดงามแบบไทย
กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

๑๕. จากบทอ่าน ผู้เขียนมีจุดประสงค์ใด
- ก. ให้มีกิริยาอาการที่สุภาพ
  - ข. ให้เห็นความงดงามของชีวิต
  - ค. ให้ใช้ชีวิตอย่างมีความสุข
  - ง. ให้ทำตนให้เป็นที่รักกับบุคคลทั่วไป
๑๖. ผู้เขียนใช้วิธีการเขียนอย่างไร
- ก. ใช้ข้อความเชิงเหตุผล
  - ข. อธิบายรายละเอียดวิธีการที่ชัดเจน
  - ค. พรรณนาความสำคัญของสิ่งที่ควรปฏิบัติ
  - ง. บรรยายขยายความให้เห็นความสำคัญ
๑๗. ข้อใดไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการประสานมือต่อหน้าผู้ใหญ่
- ก. ใช้เฉพาะในโอกาสหรืองานพิธีสำคัญ
  - ข. แสดงถึงวัฒนธรรมอันดีงามของคนไทย
  - ค. แสดงถึงความเคารพที่ผู้น้อยมีต่อผู้ใหญ่
  - ง. เป็นการสร้างบุคลิกภาพที่งดงามให้กับผู้ปฏิบัติ

โรคที่มากับฝุ่น PM 2.5

ฝุ่นละออง PM 2.5 ที่เกิดขึ้นในเขตเมืองถือเป็นมลพิษต่อสุขภาพของมนุษย์เพราะเป็นฝุ่นที่มีขนาดเล็กมากกว่าเส้นผมถึง 20 เท่า ทำให้เล็ดลอดผ่านขนจมูกเข้าสู่ปอด หลอดเลือดได้ง่าย ส่งผลเสียต่อร่างกายในระยะยาว

อันตรายจากฝุ่น PM 2.5

ระคายเคืองจมูกแสบจมูก
ไอ มีเสมหะเมื่อร่างกาย
รับเอาฝุ่นละออง
PM2.5 เข้าไปในร่างกาย

มีโอกาสเกิดโรค
มะเร็งปอดได้ เนื่องจากหมอกควัน
ที่เราเห็นกันนั้นปะปน
ไปด้วยแก๊สพิษและสารไฮโดรคาร์บอน
บางชนิดที่เป็นภัยต่อสุขภาพ

ทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์มลพิษทางอากาศ
ยังส่งผลถึงสตรีตั้งครรภ์
เกี่ยวกับปัญหาในการเจริญเติบโต
ของทารกในครรภ์

เสี่ยงเป็นโรคหลอดเลือดหัวใจ
โรคหลอดเลือดในสมอง
ฝุ่นละออง PM2.5 สามารถแพร่
กระจายเข้าสู่ทางเดินหายใจ
กระแสเลือด และแทรกซึมสู่กระบวนการ
ทำงานของอวัยวะต่างๆ ในร่างกาย

ข้อควรปฏิบัติการดูแลตนเอง

เตรียมยาประจำตัว

ควรลดระยะเวลา
ออกกำลังกาย
หรือ
ทำงานหนักกลางแจ้ง

ทำความสะอาดบ้าน

ติดตามสถานการณ์
จากทางราชการ
และสื่อต่างๆ

สวมหน้ากากปิดจมูกหรือหน้ากาก
ป้องกันฝุ่น

หากมีอาการผิดปกติรีบไปพบแพทย์

สำนักงานแพทย์ กรุงเทพมหานคร

prmsdbangkok@gmail.com

๑๘. ข้อใด**ไม่ถูกต้อง**เกี่ยวกับฝุ่นละออง PM 2.5

ก. มีขนาดเล็กมากกว่าเส้นผม

ค. เกิดเฉพาะในเมืองใหญ่เท่านั้น

ข. ทำลายสุขภาพได้ในระยะยาว

ง. ส่งผลเสียต่อระบบทางเดินหายใจ

๑๙. ข้อมูลใด**ไม่ปรากฏ**ในบทอ่าน

ก. ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับร่างกาย

ค. ลักษณะของฝุ่นละออง PM 2.5

ข. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดูแลตนเอง

ง. บุคคลกลุ่มเสี่ยงที่จะได้รับอันตราย

๒๐. ผู้ที่ได้รับฝุ่นละออง PM 2.5 มีโอกาสที่จะเกิดโรคใดมากที่สุด

ก. โรคเบาหวาน

ค. โรคกระดูกพรุน

ข. โรคระบบกล้ามเนื้อ

ง. โรคติดเชื้อทางเดินหายใจ

ฉบับที่ ๒ การเขียน

คำชี้แจง (ครูอ่านคำชี้แจงให้นักเรียนฟัง)

ให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นในประเด็น “ชีวิตต้องเปลี่ยน ลดเสี่ยงโควิด-๑๙” ด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด ความยาว ๑๐ - ๑๒ บรรทัด และตั้งชื่อเรื่องให้เหมาะสม ใช้เวลา ๒๐ นาที